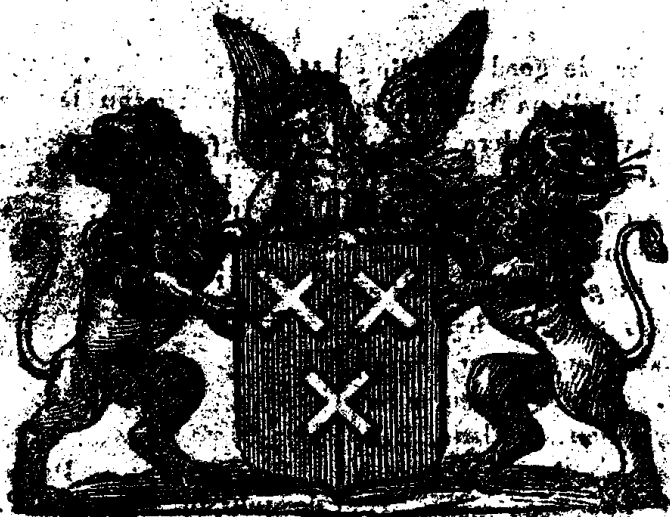

BREDASCHÉ

Staat-, Letterkundig- en

Nieuws-

Zondag en Maandag

COURANT.

Wetenschappelijk

Blad.

13 en 14 Augustus.

Frankrijk.

Paris, den 10den Augustus.

Het *Journal des Débats* komt heden in een tweede artikel terug op de zaak van de ontbinding der kamer, en dat wel hoofdzakelijk, zoo het schijnt, om — ten gevolge van de aanmerkingen van andere bladen, dat hetzelfde in vroegeren dagen tijds van gevoelen veranderd was, eerst de ontbinding afgeraden had, omdat het ministerie in de tegenwoordige kamer zeker was van de meerderheid, en thans die ontbinding voor stond — dit strijdig gevoelen, door eene eenzijdige beschouwing van de zaak, zooveel mogelijk over een te brengen. Wat men intusschen over het veranderd gevoelen van het *Journal* denken mag, men houdt het voor bewezen, dat dit blad zich niet zoo stellig omtrent de ontbinding zou uitspreken, indien zij geen vast besloten maatregel ware. Men moet nu, dat de ordonnantie van ontbinding in de eerste dagen van September zal worden uitgevaardigd, dat de kieskollegien tusschen den 5den en 10den November zullen vergaderen, zoodat de nieuwe kamer nog in December kan bijeenkomen.

De minister van oorlog heeft thans regt gedaan op de aanvraag van een deel officieren tot het gewezen vreemd legioen behoord hebbende, en sommigen hunner met verhoogden rang in de kaders van het leger in dienst gesteld. — De organisatie van een nieuw vreemd legioen vordert maar weinig.

— Uit Toulon schrijft men van den 5den, dat de Prins van Joinville in den namiddag van den 4den aan boord der *Hercules* onderzeil is gegaan, begeleid door het Afrikaansche eskader, bestaande uit de schepen *Jana*, *Montebello*, *Suffren* en *Algeiras*, die de *Hercules* tot Gibraltar zullen vergezellen, van waar dit laatste genoemde schip vergezeld van de *Requin* de reis verder zal voortzetten.

— Uit Oren schrijft men, dat op den 3den van Tiemsen naar Oren, van een bataillon Franschen, sommige soldaten, die van vermoeidheid en uitputting door de groote hitte ter zijde van den weg onder de schaduw wilden uitrusten, door de Arabieren overvallen en vermoord werden. De generaal Bugeaud had aan Abdel-kader vertogen laten doen, wegens deze laaghartige daad en schending der bepalingen van het traktaat.

— De loting voor de ligting van de klasse van 1836 is gesloten gelopen; het aantal der jonge lieden in deze klasse vallende, bedraagt 349,574.

— Door het gouvernement zijn heden geen telegraphische depeches medegedeeld, en de bijzondere tijdingen van de spaansche grenzen ontvangen, bepalen zich tot het volgend schrijven, uit Saragossa van den 4den dezer:

« Don Carlos hield den 1sten dezer de dorpen Villaluengo, la Canado, Tronchon en Allonge bezet; zijne kavallerie onder de bevelen van *Cabeilla Anon* had zich naar Gielvo begeven.

« De bende van *Langostero*, twee bataillons en 6 stukken geschut sterk, richtte zich op More aan den Ebro; twee andere bataillons hielden dezelfde richting.

« De graaf van *Luzano* (*Espartero*) bevond zich den 3sten te Iglesuelas.

« De generaal *Oraz* heeft den 3sten zijne kantonnementen verlaten, om op *Masquerucos* te trekken; de christiansche guerillas zijn begonnen met een bataillon Insurgenten nabij *Lineros* gepostoord te verdrijven.

« *Espartero* bevond zich slechts op een kleinen afstand van Fortanete, te *Villaroya* namelijk; zulke heeft de karlisten genoodzaakt Fortanete te verlaten.

« Het gerucht loopt dat de karlistische hoofdmagt spoedig Cantarreja verlaten zal.

— In de bijzondere berichten uit Madrid tot den 10den gaande, leest men het volgende:

« De gunstiger tijdingen die men uit het leger ontvangt, en het verspreid gerucht, dat in de gemaakte aensluiting over de voorwaarden eener leening is beraden, heeft den openbaren geest

wat opgebeurd; wanneer men slechts de spoedige geldmiddelen had, en deze goed besteed werden, zouden onze zaken zich wel herstellen.

« Het ministerie verdabbelt zijn ijver, om de schaal der verkiezingen tot zijn voordeel te doen overslaan. De heer *Mendizabel* vernomen hebbende dat zich te Cadix eene partij vormde, die zijne verkiezing wilde doen mislukken, en de heeren *Isurits*, *Monde de Goa* en *Gabasa* verkiezen, heeft terstond zijn vroegeren mede-emigrant, *Pernan*, van geldmiddelen goed voorzien, naar Cadix gezonden; om de pogingen zijner tegenstanders te doen mislukken, en heeft *Pernan* de toezegging van een voordeelligen post gedaan.

« Het rapport der commissie over den staat der krijsaangelegenheden heeft de verwachting van de oppositie te leer gesteld en niemand voldaan. Men had gemaakt, dat deze commissie, onder anderen samengesteld uit de heeren *Urrutia* en *Oleaga*, het rapport in een meer vijandigen geest tegen het gouvernement wilde gesteld hebben; terwijl zij eigenlijk niets beslist, maar de zaak van de corten zelve overliet, en bevondien neg vele lieden verontrust heeft, door de opsomming van de magt der karlisten in de onderscheidene provincien.

« Men zeide, dat het gouvernement het voornemen had, om de zitting des corten tot den 1sten November te adjourneren; zij zoude zulks doen met het oogmerk, om middeltijds eene leening te realiseren, zonder daarvoor de autorisatie der corten te behoeven.

« Men weet nog niet of de generaal *Espartero* zijne benoeming tot oorlogminister aangenomen heeft. Naar sommige geruchten die rondgedragen worden, zoude de generaal voor de eer die men hem wil aan doen bedanken, of beter gezegd den strik vermijden, dien men hem gespannen heeft.

— De koers der binnenlandsche fondsen was heden iets laagter op het wat lager afkomend londsche merk. Een bericht van de beursre aangeplakt, dat de opening van den spoorweg naar S. Germain den 20sten zal plaats hebben; men verwacht tegen dien tijd eene nieuwe rijzing in de spoorweg-aandeelen. De aandeelen eener nieuwe industriële onderneming van 6 millioen kapitaal, wegens samengeperste draagbare gas, werden heden voor het eerst aan de beurs gebracht en gevraagd met 14 pCt. premie. In de spaansche fondsen ging niets om. De notering was heden 5 pCt. 110,40; 3p Ct. 79,20; Nap. rent. 97,25; Sp. Ardojn 28; Frans. 5 1/2; Rom. L. 101 1/2.

Duitschland.

Frankfurt, den 8ten Augustus.

« Te Weenen liep in den aanvang dezer maand het gerucht dat aldaar, na de terugkomst van den prins von Metternich, een conferentie der Ministers van de groote Europeische Hoven zullen plaats grijpen, die den staat der zaken in Spanje, Sicilië en Hanover ten onderwerp zouden hebben.

« De turksche grootvorst *Alexander* is den 20sten der vorige maand in de stad Tula aangekomen, waar hij, nevens andere merkwaardigheden, ook de aldaar heetaande uitgebreide geweerfabrieken met de meeste nauwkeurigheid heeft bezigtigd.

« De Oostersche Beobachter geeft wederom eenige nadere tijdingen uit Napels, gaande tot den 1sten juli. Daarin wordt berispt dat de heerschende ziekte steeds slijm; hoewel langzaam. Daar waren er van de 279 personen, die door de ziekte aangetast werden, nog 208 beweken. De berichten uit Palermo ontvangen waren zeer treurig. Bij eene bevolking van 110 tot 120,000 zielen die overgebleven waren, waren er dagen geweest dat het getal sterfgevallen tot 1800 was gestegen. Van den 1sten tot den 14den juli waren er 18,551 personen gestorven; den 15den juli, 1800; den 16den, 1800. Sedert is de ziekte zoo afgenomen, dat er van den 15den tot den 17den slechts 7 of 300 sterfgevallen geteld werden. De schrik was onder alle standen algemeen en al wat tot rust kwam vliet. De gemeenschap met Palermo werd afgebroken. De boeren der omstreken brachten geen levensmiddelen meer naar de stad.

Gruwzame moorden werden er gepleegd. Door de goede houding der troepen en de maatregelen van het bestuur 't welk na den eersten schrik zich welberaden gedroeg, bleef de stad voor verdere buitensporigheden bewaard. Anders was het in de omstreken gesteld, waar de bewoners de overheden vermoordden en naar Palermo wilden optrekken om de stad te plunderen. Gelukkig voor de stad bleef de bezetting getrouw, nam eene vaste stelling buiten de stad en ging in mobiele kolonnen op de plundersaars af. Op het eerste bericht van dit optoer, door den telegraaf naar Napels overgebracht, liet de koning dadelijk 600 jagers inschepen. Deze kwamen te Salento, in weeryl van den tegenstand der ingezetenen, aan land. Daar men niet wist hoever het oproer zich uitbreiden konde, werden er in den nacht van den 15den of 16den, nog 3000 man onder bevel van den generaal Desauget van Napels naar Siciliën ingescheept; men hoopte dat deze magt voldoende zou zijn, om de rust te herstellen, doch had de Koning nog ruim 3000 man in reserve gesteld, om des noodig insgelijks naar Siciliën te worden gezonden. Napels bleef desniettemin van een genoegzaam aantal troepen voorzien. Te Messina heeft den 12den ook een oploop plaats gehad, op de verschijning van een Koninklijk transportschip in de haven, als wanneer men het gemeen zocht in den waan te brengen, dat door dit schip de cholera zou worden aangebragt. Eerst na deszeifs verwijdering werd de rust hersteld.

— Te Weenen waren den 3den Augustus genoteerd: Met. 4 pCt. 100% 3 pCt. 77½; Bankactien 1370.

N e d e r l a n d e n .

MAKKA, den 12den Augustus.

Bij Zijner Majesteit besluit van den 6den Augustus, n°. 85 zijn tot district-commissarissen benoemd:

in het district van Veluwe, A. J. A. baron Sloet, thans district-commissaris van Over- en Middel-Betuwe;

in het district Zutphen, R. W. baron van Lijnden, thans burgemeester der gemeente Appeldoorn;

in het district Doesburg en Zevenaar, Jhr. J. A. C. A. van Nispen van Zevenaar;

in het district Nijmegen, W. J. E. baron van Lijnden tot Hemmen; en

in de beneden-districten van Gelderland, O. W. A. graaf van Bijland van Marienweerd.

— Tot secretaris der gemeene Scherpenisse en Westkerke, is benoemd P. C. de Casembroot.

— Eervol zijn ontslagen, de luit.-kolonel J. A. Besier aan wien het bevel over het korps mariniers *ad interim* is opgedragen, de kommandant van het 3de batalion afdeeling zeeuwsche schutterij, alsmede de luitenant-kolonel titulair K. de Romain, uit zijne betrekking als kommandant van het tijdelijk huis van opsluiting te Woerden.

— Dezer dagen heeft Zijne Majesteit de Koning bij besluit goedgekeurd de ontworpen reglementen voor de koopvaarders binnen haven van het groote Noord-Hollandsche Kanaal, aan het Nieuwe Diep, migaders op het loodsen van zeeschepen door hetzelfde Kanaal door vaste loodsen.

— Uit Nijmegen schrijft men van den 10den dezer:

„Gisteren in den namiddag kwamen hier de beide Prinsessen van Wurtemberg met haar gevolg aan en stapten af aan het logement de *Plaats Royaal*. Weinig tijds daarna arriveerde alhier mede H. K. K. H. de Prinses van Oranje met hoogstderzelver dochter, benevens eenig gevolg, mede intrek nemende in hetzelfde logement. Daar de komst dezer vorstelijke personen daags te voren alhier was aangekondigd, had zich in onze vesting ieder beijverd door het uitsteken der vlaggen, daarover zijne blijdschap aan den dag te leggen. De vorstelijke personen namen het merkwaardige der stad en derzelver omstreken in oogenschouw. Het heerlijk gelegen Valkhof was voor dit hooge bezoek op verschillende plaatsen met oranjeboomen versierd. Toen het vorstelijk gezelschap in de heidensche kapel trad, die alsmede van binnen met oranjeboomen enz. versierd was, hieven de meisjes van de beide weeshuizen dezer stad, in de kapel zich geschaard hebbende, eenvoudig maar roerend, Neêrlandsch geliefd volkied aan, hetwelk eenen diepen indruk op de aanwezenden maakte en H. K. K. H. zijbaar roerde. Minzaam werden de lieve zangsters door Hoogstderzelve dank gezegd. Op het Belvedere bood het stedelijk bestuur aan het hooge gezelschap eenige ververchingen aan, en maakte hetzelve op de heerlijke gezigten van rondom opmerkzaam.

„Heden namiddag vertrekt H. K. K. H. de Prinses van Oranje en gevolg; terwijl HH. KK. HH. de Prinsessen van Wurtemberg morgen ochtend de reis naar haar Vaderland zullen aannemen.

— Op de groote harddraverij den 8ten dezer te Aken gehouden, heeft de vijfjarige hengst *Young Amphion*, van den baron Van Heeckeren, na de dubbele overwinning, een prijs van 50 Fr. d'or de driejarige hengst *Lampo*, van den burggraaf Oduard, insgelijks na dubbele overwinning, een prijs van 100 Fr. d'or behaald; en bij een vereenigd harddraven, met 250 Fr. d'or inzet, voorgesteld door den baron Van Heeckeren en aangenomen door lord Seymour en den heer J. Cockerill, heeft de 7jarige merrie *Annetta* van lord Seymour de zege behaald.

Voor de harddraverij van den volgende dag den 9den beloofde men men nog meer daar reeds 17 paarden ingeschreven waren.

Men verwachtte dat Z. K. H. Prins Frederik van Pruisen bij deze harddraverij zou tegenwoordig zijn.

Het fondsenmerk der Antwerpsche beurs was gisteren (11 Aug.) Belg. 101½; O. Met. 104½; Sp. Ardoin 20%, ¾; Diff. 7¼; Nap. renten 92; B. Tavaniere 57½; Sicil. 91½; Rom. L. 101; Certif. te Antw. 97½; Braz. 85½. — Wisselkoers op Amat. 3 m. 1 pCt.; op Rott. k. z. ½ pCt.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — De berlijnsche Boekhandelaar G. Gnorius heeft op de jongste Leipziger Paaschmis, naar het voorbeeld van hetgeen onlangs te Londen tot stand is gekomen, pogingen gedaan, om eene vereeniging ter ondersteuning van hulpbehoevende boekhandelaars in Duitschland tot stand te brengen. Deze proeve is echter niet zoo gelukkig uitgevallen als die te Londen, daar de sommen, tot heden bijeengebragt, naarweliks 100 Rthlr. beloopten en deze nog zelfs meest van de laatste betropen vrienden der voorstellers afkomstig zijn. — Zekere heer *Bartholomäus de Meenen*, schrijver van een topographisch lexicon, heeft op nieuw een middel bedacht en een privilege gekregen, om namelijk geographische landkaarten, alleen door middel der boekdrukkunst, te vervaardigen, eene uitvinding waarvan door de heeren Dinot te Parijs voor eenige jaren reeds proeven zijn gegeven. Hoe ver men het hierin ook brengen moog, zullen deze kaarten toch wel altijd voor de ge-graveerde of op steen gebragte moeten onderdoen.

Frankrijk. — De Fransche Akademie heeft op den 10den dezer, hare jaarlyksche zitting gehouden voor de toewijzing der prijzen van de stichting des verdienstelijken Montanion. Aan den heer Duxau is de prijs van 6000 fr. toegekend voor zijn werk over de blindgeborenen, en de prijs voor deugdzaamheidsbedrijven, van 3000 fr. aan den Adjudant van het 1ste regiment kurassiers, in garnizoen te Parijs, M. MARTHEL, die zich onder anderen door zijn moedig en menschelevend gedrag bij de jongste ongelukken op het Marsveld, bijzondere onderscheiden had. De Akademie heeft ook een prijs voor een dichtkundig werk toegekend aan den heer BONLALI-PATIS. — Van de drukpersen der koninklijke drukkerij te Parijs ziet thans het licht, het eerste deel van de *Collection orientale*, bevattende de *geschiedenis der Mongolen van Persia*, door RASCHED EDDIN, in het franssch vertaald door den heer QUATREMERE, en met den oorspronkelijken tekst in het licht gegeven. Reeds in 1813 was bij een dekreet het besluit genomen, dat op de toenmalige keizerlijke drukkerij een reeks van onuitgegevene Oostersche werken, meest handschriften, door den druk zouden worden gemeen gemaakt. Verschillende omstandigheden verhielden toenmaals en sedert de uitvoering van dat besluit, tot, in 1830, op voorstel van den groot-zegelbewaarder BARTH, eene commissie van geleerden werd aanvaard, de werd genomen en eene commissie van geleerden werd aanvaard, aan welke men het bestuur der onderneming opdroeg. Deze commissie, bestaande uit de heeren SILVESTRE DE SACY, QUATREMERE, E. BURNOUF en FAPPIER, onder het presidium van den directeur der koninklijke drukkerij, LEBLANC, deed uit de voorhandene Oostersche handschriften der Bibliotheek eens keus van werken, welke zij meende dat in de verzameling behoorden opgenomen te worden, en verdeelde onder eenige geleerde oostelingen den arbeid der vertaling van ieder derselve, met het toezigt over de afmetingen en de bijvoeging der noodige opheldering. Aldus viel aan den heer QUATREMERE het bovengezegde werk ten deel, alsmede een ander, de *spreekwoorden van Meidani* geheten. Aan het lid der Aziatische Maatschappij, MOLA, werd de bearbeiding van het boek der *Koningen*, de *Schach-Nameh*, van Firdousi opgedragen; en voor de opneming in de verzameling vooris bestemd de *Bhagavata Pournana*, en het *Welboek van Koning Waghtang V*. Op dezen voet zal men achtereenvolgende voortgaan met de overbrenging en uitgave van Arabische, Persische, Georgische en Sanskritsche handschriften, en daarmee weder nieuw licht voor de, in den laatsten tijd zoo toegeenome kennis der Oostersche letterkunde verspreiden. Het tegenwoordig gereed zijnde eerste deel der verzameling is met eene groote pracht uitgevoerd, met houtsneden figuren versierd en geïllustreerd; eenige exemplaren zijn zelfs in het goud en met kleuren gedrukt, en worden gezegd alles te overtreffen wat de drukpers van dien aard gelavert heeft. De typographische uitvoering is niet minder prachtig, zijnde deze begunstigd en gemakkelijk gemaakt door den rijken schat van Oostersche karakters welke de koninklijke drukkerij bevat. Het werk is bij de boekhandelaars TAYLOR et WURTE en DONDON-DURAN te Parijs verkrijgbaar. — Te Parijs is eene fransche vertaling van het *Nibelungenlied* verschenen, aan welke taak zekere Mme DE LA MONTIÈRE een tiental jaren besteed heeft. De vertaling wordt voortgegaan door eene voorrede van den professor in de poëzie RIAUX waarin hij zich met het onderzoek aangaande den schrijver en den tijd waarin deze zijn dichtstuk vervaardigde, bezig houdt. — Eene nieuwe uitgave van het werk des heeren CHARPENTIER over de fransche letterkunde in de 15de en 16de eeuw zal eerstdaags het licht zien.

Italië. — De voorgenomene reis van den beeldhouwer THORWALDSEN, naar zijn vaderland Denemarken, zoo dikwijls verzekerd, schijnt geheel opgegeven. De kunstenaar schijnt zich bezwaarlijk, ook maar kortstondig, van Rome te kunnen verwijderen. Hij arbeid thans aan de basreliefs van het voetstuk des monumenta voor den keurvorst MAXIMILIAAN van Beieren. — De oom van Keizer NAPOLEON, de kardinaal FRÉCH, die zich steeds een voorstander der kunsten toonde te zijn, bejvent zich thans, om in zijne va-

derstad, Ajaccio; op Corsica, een Museum op te rigten en zich zelve daardoor een blijvend aandenken te bezorgen. Ter bereiking van zijn oogmerk heeft hij reeds de afgietsels in gips van de schoonste antieke beelden derwaarts gezonden; vele kisten met andere kunstvoorwerpen moesten volgen. — Door een geestelijke, van Lucca afkomstig, doch het grootste deel van zijn leven in Zuid-Amerika in de vervulling zijns beroeps doorbragt en thans naar zijn vaderland teruggekeerd is, J. J. MATRAJA geheeten, is een werktuig voor de wiskunde, aan welks beoefening hij zich mede overgaf, uitgedacht geworden, door hem hoek- of hoogtemeter (*theodolite compteur*) genoemd, waarmede hij op eene naauwkeurige wijs de hoekgraden berekent. De Akademie van St. Lucie, te Rome, heeft dit nieuw werktuig onderzocht en deszelfs nut voor de landmeetkunde en driehoeksmeting erkend; ook de *Linneische Akademie* heeft zich gunstig over hetzelfde uitgelaten en den uitvinder met het lidmaatschap vereerd. — Als eene proeve van de geestdrift der Italianen voor alles wat den zang betreft, laten wij hier volgen een bericht uit Reggio, de beschrijving bebelzende van de laatste voorstelling eener aldaar geliefde zangeres: „De geheele stad was in de jongste dagen in vreugdevolle beweging; het feest van het zeldzaamste kunsttalent was ophanden. Op den avond van den 12den Junij stroomde eene talloze menigte naar den schouwburg: *Mad. Unger* zou voor de laatste maal voor hare bewonderaars optreden. Na het slot van het eerste bedrijf der opera, werd er als een zondvloed (*diluvio*!) van kransen en bloemen op het tooneel geworpen en twee als pages gekleedde jongelingen boden, de knie gebogen, het zangeres, op twee zilveren schalen, een rozenkrans aan en eenen voor haar geslagenen gouden gedenkpenning, op welks eene zijde de welgetroffene beeldtenis der kunstenaar prijkte met den naam: CAROLINA UNGER, en op de keerzijde, twee zamengestrelgelde lauwer- en bloemkransen, met de woorden: *Musici modis summa, gustu major*. . . *Regii Lepidi nundinarii ludis scenicis, amplificatis anno MDCCCXXXVII*. Hierop werden gedichten onder de toeschouwers rondgestrooid en de goddelijke (*la divina*) moest talloze malen op het tooneel verschijnen. Bij het tweede bedrijf werd de geestdrift op nieuw gewekt. Onder eenen ander maligen bloemenregen, en bij een, als de zon, het schitterend vuurwerk, daalde een gevleugelde genius naar beneden, en plaatste eene zilveren, met gouden loof doorvlochten kroon op het hoofd der zangeres. Nadat de opera onder de onbeschrijflijkste geestdrift geëindigd was, werd het publiek aan het voorportaal van den schouwburg door een nieuw buitengewoon tooneel geboeid. Een gejuich dringt de lucht door, en een wagen, door fakkeldragers omgeven en door menschen getrokken, nadert, om de zangeres in zegenpraal naar hare woning te voeren. Zij was geroerd en stortte tranen van vreugde en erkentelijkheid. Voor hare feestelijk verlichte woning ging wederom een duizendstemmig *viva* op, en werd deze, voor de zangkunst geschiedkundig merkwaardige avond met eene serenade besloten.

B I J D R A G E N

TOT DE

BOUW- EN NATUURKUNDIGE WETENSCHAPPEN.

PROEVEN

NOPENS HET BINDEND VERMOGEN VAN ONDERSCHEIDENE

METSEL-SPECIEN;

wier samenstelling, meestal nieuw of onbekend, zoowel onder als boven water, die der thans in gebruik zijnde veel kostbaarder metsel-mengingen, in deugzaamheid overtreft, door

W. J. Camp,

1ste Luitenant-Ingenieur.

(Prijs f 1,70.)

Dit Werk is van den volgende hoogst belangwekkenden inhoud:

„Zamenstelling der proefsteenen; krachten om het bindend vermogen der metsel-specie te overwinnen; horizontale en verticale krachten.

a. Menging van het Dordsche Tras.

§ 1. Gewone menging tot sterken Tras; analyse van het Dordsche Tras; proeven nopens het sterke Dordsche Cement; bindend vermogen.

§ 2. Eigenschappen van het sterke Dordsche Tras; bijzonderheden nopens de versteening; invloed der dampkringslucht; gebruik des zeewaters; denkbeelden van *Smeaton* en Dr. *Fuchs* dienaangaande; tijd voor de uitvoering van waterkeerende metselwerken.

§ 3. De steenkool-asch; menging van het Dordsche Tras met koolasch; proeven dienaangaande; voortreffelijkheid dezer zamengestelde metsel-specie; algemeene regel; verhouding der zamengestelde deelen; eigenschappen des koolaschmortels.

§ 4. Menging van het Dordsche Tras met steenkoolsintels; proeven; doelmattigste verhouding der bestanddeelen; algemeene regel.

§ 5. Vereeniging van het Dordsche Amsterdamche cement; bindend vermogen dezer metsel-specie; bastaard-mengingen.

b. Menging van het Amsterdamsche kunst-cement.

§ 6. Over het kunst-cement; eigenschappen; bindend vermogen; algemeene en bijzondere oorzaken waarom dit cement niet immer aan het doel kan beantwoorden; onzuiverheid der cement-slibbe; zorgen opzigtelijk de bereiding; algemeene beschouwingen, pouzzolanen, basalten, lei en andernatijche steen, meening omtrent het kunst-cement; doel van

schikkundige ontbindingen ter zake der cementen; denkbeelden van andere, ook de meening van het Koninklijk Nederlandsch Instituut; bedenkingen nopens de mortelbereidingen; ongegrondheid eener onvoorwaardelijke afkeuring des kunst-cements, menging, proeven, uitkomsten.

§ 7. Menging van het kunst-cement met de steenkoolasch; voortreffelijkheid dezer samenstelling, noodzakelijkheid eener grootere steensoort in de voorlagen van zware muren.

§ 8. Menging van het kunst-cement met steenkoolsintels, bindend vermogen dezer metsel-specie, algemeene bemerkingen.

§ 9. De schelpkalk, deszelfs deugd, proeven met den Doornische steenkalk; ondoelmattigheid van de gewone menging, *John's* en *Picat's* proeven, eigenschappen des schelpkalks, *John's* onnaauwkeurige bepalingen dienaangaande, scheikundige bijzonderheden, voordeel gebruik van den schelpkalk, nadrukkelijke aanprijzingen van denzelfden als voorwerp van binnenlandsche nijverheid.

§ 10. Bastaard-bereidingen met kunst-cement, gebruik der steenkoolasch, het bastaardkoolasch kunst cement genoegzaam van dezelfde hoedamtheid als het gewone bastaard Dordsche Tras.

c. Zamenstellingen van de steenkoolasch, van gemalen of gestampte steenkoolsintels, turf- en houtasch.

§ 11. Algemeene bemerkingen nopens de koolasch; analyse van verschillende steenkoolasch; proeven met koolasch- en koolsintelbereidingen; de gewone verhouding der koolasch-specie de minst deugdzame; bindend vermogen.

§ 12. Over de zoogenaamde bastaard- en slappe bastaardkoolasch-mortels; proeven; de gewone verhouding van den bastaardkoolasch-mortel niet de beste; bastaard-koolsintelbereidingen; bemerkingen; deugzaamheid der koolsintel-bastaardmenging; gemengde zamenstelling van koolasch en koolsintels; de proeven van *Rondelet* en *Sgarbi's* menging dienaangaande, door onze proeven nader bekrachtigd; algemeene regel der bereiding.

§ 13. Over de eigenschappen der kalkmortels; de proeven betrekkingen hetgeen dienaangaande in het nieuwe metselverband in zware muren enz., is opgemerkt; meening van *Vitruvius* ten deze nader toegelicht; proefnemingen; de gewone menging van den schelpkalk niet de voordeeligste; opmerkingen nopens de versteening, het gebruik en de bereiding der kalkmortels; bindend vermogen.

§ 14. Takken van binnenlandsche nijverheid; de schelp-kalkbranderijen; turfveenderijen; boomkwekerijen; proeven met de turf- en houtasch-mortels; hoedanigheid derzelfde; bindend vermogen; *Smeaton's* meening nopens de hardheid der kalksteenen; bevrijding der turf- en houtasch van hare hoogzouten en andere bestanddeelen; meeningen van *Descroizilles* en *Ypey*; ontbinding der turf- en houtasch; overeenstemming met *Kirwan's* proeven opzigtelijk de potasch; verhouding der turf-asch tot de potasch welke zij bevat; verhouding der turf- en houtasch met opzigt tot derzelver potaschdeelen; verdere beschouwing der turf- en houtasch-mortels; proeven met gemengde te zamenstellingen; deugzaamheid der turf-schelpkalkmortels; minkostbaarheid derzelfde, prijzen van de voornaamste proefmengingen; volstrekte en betrekkelijke waarde; voordeel gebruik der voorgestelde metsel-specien.

Wij vermeen en dit Werk, hetwelk met een aantal tabellen voorzien is, te mogen aanbevelen, wijl wij hetzelfde als onmisbaar aanmerken voor degenen, welke met de minste kosten, deugdzame metselwerken verlangen daar te stellen; als zoodanig beschouwen wij deze Bijdrage niet slechts leerzaam voor hen welke de bouwkunde beoefenen, maar tevens hoogst nuttig voor allen die daarbij een dadelijk belang hebben; ook vertrouwen wij, dat de verschillende onderwerpen, voor zoo verre dezelve uit een natuurkundig oogpunt beschouwd zijn, den natuurkundige niet onwelkom zullen zijn.

Blijkens de Voorrede, heeft de Schrijver van dit Werk zijn *Nieuw Metselverband in zware Muren, benevens eenige bedenkingen over de zamenstelling en het onderhoud van buitenmuren enz.* Breda, Boksse en Comp., 1835, (1) als *Eerste Bijdrage* onder de bovengenoemde Bijdrage doen opnemen; wijders den uitgever dezer Proeven gemachtigd te doen aankondigen, dat de Schrijver van meening is, onder den algemeene titel van: *Bijdrage tot de Bouw- en Natuurkundige Wetenschappen*, meerdere Bijdragen te leveren, waarvan de inhoud eensdeels het verslag van verschillende proefnemingen des Schrijvers zal uitmaken, anderdeels de mededeeling van zeer belangrijke uitheemische aangelegtheden, in het bijzonder de Bouwkunde betreffende, bevatten zal. Elke Bijdrage zal echter eene zaak op zich zelve behandelen en afzonderlijk worden uitgegeven; zoo tot voordeel van den Lezer, als ook wijl de Schrijver zich door zijne beroepsbezigheden aan geen bepaalden tijd der uitgave en wat dies meer is, onderwerpen kan; gevolgelyk zich ten deze eene volkomen onafhankelijkheid voorbehoudt.

N.B. De vroeger aangekondigde eerste Bijdrage van de *Bijdrage tot de Krijgskunst enz.*, zijnde een Memorie over de versterkings-kunst, zal nog dit jaar worden uitgegeven. De intekening op deze Memorie blijft, bij de voornaamste Boekhandelaren des Rijks opengesteld tot den 1sten October aanstaande, a f 1,50; na dit tijdstip zal de prijs met 20 pCt. verhoogd worden.

(1) Zie de gunstige beoordeeling van dit Werk in den *Rechtspraak der Kunstenaars*, 1836, No. 11; en de aanprijzing van het Nieuw Metselverband, in de Voorrede van het belangrijk werk, getiteld: *Algemeen overzicht van verschillende zoo oude als nieuwe praktijken betrekkelijk het bouwen van steen- en leem-muren enz.* door den Kapitein-Ingenieur J. G. W. Munnix, te Hage, Erven DOORMAN, 1837.

G R A A N M A R K T

Te Amsterdam.

Van Vrijdag 11 Augustus.

TARWE. — Met weinig handel in een doen: 130 1/2 pd. with, Ponds f 265; - 130 pd. o. b. Zeenrs. f 216; - 125 pd. o. with, Ponds f 248; - 124 pd. n. Vr. f 180; - 130 pd. p. j. Zeenrs. f 220; - 128 pd. moeije pude f 220.

ROGGE. — Als voren: doch zonder handel gebleven.

GARST. — Niets in omgegaan.

HAYER. — In een doen: 87 pd. fine f 36; - 88 pd. fine f 38.

ZAADMARKT

KOOLZAAD. — Dadelijk 2 1/2 L lager; Over-Maasch 4 1/2 L; op levering 2 L lager; op 9 vat in Sept. 48 L.

LIJNZAAD. — Zonder handel.

RAAPOLIE. — Was heden weder niet wittiger: per 6/w. f 3 1/2; vliegend f 3 1/2, 1/4; Sept. f 3 1/2; Oct. f 3 1/2; Nov. en Decem-ber f 3 1/2, 1/4.

LIJNOLIE. — Per 6/w. f 29; vliegend f 28 1/2.

HENNIPOLIE. — Per 6/w. 55; vliegend f 34 1/2 33 1/2.

Tot AMSTERDAMSCH BEURS van gisteren (11 Augustus) werden de volgende fondsen verhandeld: Werkel. Schuld 1 1/2 pCt. 52 1/2; dito 3 pCt. 100; Kantsbill. f 22 1/2; Amort-Synd. 4 1/2 pCt. 98 1/2; Oost-Indië 5 pCt. 98 1/2; Ard. van 85 1/2 20 1/2; dito coup. van Mei 25 1/2; dito van Nov. 4 1/2; Per. 15 1/2 1/2.

Op morgen, Zondag namiddag ten 5 ure, zullen er aan het Huis TEN BOSCH, eenige schoone MUZIEK-STUKKEN worden uitgevoerd.

Commissarissen, Directeuren over het TEEKEN-INSTI-
TUT der Stad Breda, brengen bij deze ter kennis
van de Ingezetenen derzelve Stad, dat de openlijke
TENTUONSTELLING DER PRIJSTEEKENINGEN van het
Concours dezes Jaars, zal worden gehouden, in het lo-
kaal van genoemd Instituut, in de Kinderstraat Wijk A N^o.
26, op Donderdag, Vrijdag en Zaterdag den 17, 18 en
19 dezer, des morgens van 9 tot 12, en des namid-
dags van 2 tot 5 Ure, alsmede dat de Uitdeeling der
Prizen zal plaats hebben op Donderdag den 24 dezer in
de groote nieuw gebouwde Zaal voor Stads Arme-
scholen, des voormiddags ten half twaalf Ure.

Breda, den 12 Augustus 1837.

Commissarissen voornoemd.

Mr. J. F. C. J. DE ROY, R. L. FAES,
Mr. E. J. F. VAN DEN HEUVEL, W. VERLEGH.

Bij voornis der Regtbank van Koophandel alhier is in staat
van FAILLISEMENT gesteld FREDERIK KASTELIJN,
Koopman en Winkelier te Breda, en zijn in dat Faillisse-
ment benoemd tot Kommissaris de Heer J. G. DE VET,
Regter in de genoemde Regtbank en tot Agent, de Heer
P. J. J. MICHELSSEN, Kommissie-Griffier, beide wonende
te Breda.

De Griffier der Regtbank voornoemd,
L. D. STORM.

BEKENDMAKING.

Op den 21. Augustus 1837 en volgende dagen, zal, ten Kan-
toore van A. DE BERGH, Ontvanger der In- en Uitgaande Reg-
ten en Accijzen te 's Bosch, om kontant geld worden Verkocht
de onderstaande AANGEHAALDE GOEDEREN, zullende de-
zelve te zien zijn op den 19. bevoens, als:

Eene partij gedrukte katoenen Vrouwen Doeken, verschei-
dene stukken gedrukte en andere Katoenen, een zeer groote
partij Kousen, Slaapmutsen, Borstrokken, enz., Naagarens,
een groote partij Beddenstijken, verscheidene stukken Pilouw,
negen-en-veertig stukken Band-Tulle en geborduurde Kinder-
Mutsen, Katoenen Bonten, Behangsel, Linnen, en katoenen
dito, Blauw, zwart en groen Laken, vier pakjes Oranje Koord-
zijde, vijf-en-veertig dozijn Breich, een groote partij Kisten,
Vermicelle, Griesmeel en Macaroni, enz., een donker groen
nieuwe Meer-Bok, een dito zwarte Jas, een nieuwe zwart
Lekensche Broek, een dito grijze, een Vest en twee lekensche
Potten, eenige stukjes blauw en paars Neteldach, Vlas en Hen-
nis, 1/2 paar Stoflen en Marekanten Schoenen, Pantoffels en
een paar Lantzen, elf extra fraaie Jagtgeweren met dubbele
Loopen, zeven dito met enkele dito, twee paar Pistolen met
dubbele Loopen, drie paar met enkele dito en Schroeven-
dienten, een extra fraaie koperen gekroonde Houder, met
pietel Kraak, Komfot en Tabakspot, Hollandische, Fransche
en Engelsche Boeken, waaronder Atlas Historique etc. par J. E.
SAGE, et Traité des Maladies de la peau, avec Atlas par
P. LAFATER, Schrijf, Post- en Gekleurd Papier, een groote
partij Picteng- en Cartons en Musiek en Musiek-Papier geli-
meerd, een kristallen Pressen-Rak met zilveren Beugel en dito
defect met dito Beugel, een klein Settes in figuren.

En nog een vendor om Verkoop zal worden aangeboden.

KERKVOOGDEN der Nederduitsche Hervormde Gemeente
te Delft, zullen op Woensdag den 23. Augustus 1837,
des middags ten 12 ure, in de Nieuwe Kerk, aan het

Marktveld aldaar, publiek aan den meest- en genoeg-
denden voetstoots en tegen gereede betaling Verkoopen:

Het tot hertoe in de Nieuwe Kerk voornoemd in ge-
bruik geweest zijnde ORGEL, met al deszels toebehoor-
ren, zoo als Pijpwerk, Windladen, Blaasbalgen, Wind-
kanalen en de beide Orgelkasten, waarvan die van het
Positief met een fraai Goethiek Boven-Ornament versierd is.

Hetzelve Orgel heeft drie Handklavieren en een vrij Pe-
daal, en bevat 29 sprekende Registers, die aan de belang-
hebbers met de Conditiën van Verkoop, des verkie-
zende, schriftelijk, zullen worden opgegeven, terwijl het-
zelfde door de gegadigden drie dagen vóór den Verkoop,
des voormiddags van 10 tot 12 uren, zal kunnen be-
zigt worden.

Op last van Kerkvoogden,

J. VERNEE,

Kerkvoogd-Secretaris.

De Notarissen G. C. STREYK VAN BERGEN en
J. J. VAN BREDA, zullen, als daartoe bevoegd,
ten overstaan van den Heere Vrederegtter van het kan-
ton Oudenbosch, publiek, te Dinteloord, presenteren te

VERKOOPEN:

EENE KAPITALE HOFSTEDE.

bestaande in: Huizinge, Schuur, Wagenvuys, Hof en Erve met
Zaai- en Weilanden, groot 40 bunders, 67 roeden, 25 ellen;
benevens vijf percelen ZAAI- en WEILAND, groot 26 bun-
ders, 45 roeden, 30 ellen, alles gelegen onder de gemeente
Dinteloord. Nog 4 HUIZEN, SCHUUR, HOF en ERVE tot
diverse gebruiken een ZESTIENDE PORTIE in de Kruisland-
sche Meestof; alles bij de biljetten breder omschreven.

Alle welke Goederen, op Woensdag den 23. Augustus 1837,
ten herberge van J. HERSELMAN, provisioneel, en op Woens-
dag den 6. September 1837, finaal, ten herberge van G. STE-
VENS, beide te Dinteloord, des voormiddags ten 11 ure, zullen
worden verkocht.

Verkoop te Steenberg.

De Notaris VAN VUGHT, te Roerendaal, zal, na-
mens zijn Principaal, publiek presenteren te Ver-
koopen:

Een kapitale STANDERT-KOREN-WINDMOLEN, met des-
zels staande en gaande Werk, groot en kleine HUIZENGE,
MEELHUIS, STALLINGE, SCHUUR, verdere TIMMERAGIE
en MOESTUINEN, te zamen groot in Erve 39 Roeden, 10
Ellen, staande en gelegen op de Stadshillen, buiten Steen-
bergen, in gebruik te aanvaarden 10. Mei 1838.

De Eerste Zitting voor den Inzet, zal gehouden worden
op Donderdag den 17. Augustus 1837, ten huize en herberge
van W. A. HENDRIKS, en de Tweede Zitting voor de finale
toewijzing op Donderdag den 24. dito, ten huize en herberge
van P. DE BAKKER, beide te Steenberg, des voormiddags
om elf uren.

Nadere Informatie te bekomen ten Kantore van den Notaris
voornoemd.

Zegt het Voort.

STOOMBOOTEN WILLEM DE EERSTE en KONINGIN DER NEDERLANDEN.

Varende in het Beurt-veer tusschen NIJMEGEN
en ROTTERDAM, vice versa.

Van NIJMEGEN naar ROTTERDAM en HAGE,
alle dagen, 's morgens ten 7 ure, en

Van ROTTERDAM naar NIJMEGEN,
alle dagen, 's morgens ten 6 ure.

Nadere informatie worden gegeven te Nijmegen ten Kantore
der Onderneming aan de Waal, te Tiel bij J. DEERNA, te
Bommel bij G. VAN DRIEL; te Gorcum bij L. DE BEEK; te
Dordrecht bij C. SMITS aan den Rietdijk; te Rotterdam bij M.
SPRUYT; te Delft bij de Erven ROBINSON, en te 's-Gravenhage bij
STAAS.

Bij BROESE & COMP., te Breda, is gelegenheid om zich
per maand te ABONNEREN in hunne HOLLANDSCHE
en FRANSCHE LEESBIBLIOTHEEK, zoo wel binnen
als buiten de Stad, op zeer civiele voorwaarden. Zen-
der maandelijksch abonnement zijn er geen boeken uit
deze Bibliotheek verkrijgbaar.

Bovengemelde hebben hun magazijn ruim voorzien van
alle bestaande MILITAIRE GEDEUKTEN, REGISTERS
enz.

Te Breda, bij BROESE EN COMP, Boek rukkers en Boekverkoopers.